

บทความที่ :

Article :

5

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของ
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

The Factors Influencing the Environmental
Management Achievements in Lao People's
Democratic Republic

ลมเย็น สีสุวง*, จิตติ กิตติเลิศไพศาล*,
ชาติชัย อุดมกิจมงคล* และ วัชรพงษ์ อินทรวงศ์**

Lomyen Sisouvong*, Jitti Kittilertpaisal*,
Chardchai Udomkijmongkol* and Watcharapong Intrawong**

*คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร [Faculty of Management Science, Sakon Nakhon Rajabhat University];

Corresponding author e-mail: fms.84@hotmail.com

**มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร [Kasetsart University Chalermphrakiat Sakonnakhon Province Campus]; Email: printaffkucsc@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 2) ศึกษาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อม 3) สร้างและพัฒนาตัวแบบมีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อม และ 4) นำตัวแบบมาพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อม การสัมภาษณ์ผู้ทรงวุฒิจำนวน 10 คนและกลุ่มตัวอย่าง 720 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ชนิดแบบมีโครงสร้างและแบบสอบถามชนิดประมาณค่าและสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อม พบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ ความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน 2) สัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของ สปป.ลาว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน 3) สร้างและพัฒนาตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อม พบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ ความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน และ 4) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อม พบว่า 1) การจัดสรรงบประมาณในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง และ 2) ภาวะผู้นำในการแก้ปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงาน และด้านความตระหนักในการอนุรักษ์

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีอิทธิพล; สัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อม; สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Abstract

This study aimed 1) to investigate factors influencing the environmental management achievements in Lao PDR, 2) to explore the achievements of the environmental management, 3) to create and develop a causal model influencing the environmental management achievements, and 4) to apply the casual model on the environmental management achievements. The interview of 10 persons and 720 samples. Purposing random sampling technique. Instruments used in collecting data were structured interviews and a rating scale questionnaire. Statistics employed and content analysis as well. The findings were as follows: 1. The factors influencing the environmental management achievements in Lao PDR revealed that the application on policy to practice in the environmental agencies, in general. And the participation was at the moderate level as a whole. 2. The achievements in the environmental management in Lao PRD indicated that all were at the moderate level as a whole. 3. The casual model influencing the environmental management achievements found that policy implementation, awareness of environmental conservation and community participation. 4. The casual recommendations policy on the development of the environmental management achievements such as 1) The budget allocation for continuous, 2) leadership in solving the problem. In the case of the awareness on the environmental conservation.

Keywords: Factors Achievement; Environmental Management; Lao People's Democratic Republic

บทนำ

การพัฒนาสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ที่มุ่งเน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ทำให้ได้รับผลกระทบอย่างรวดเร็วและรุนแรง โดยเฉพาะพื้นที่ตามชายแดน เป็นเส้นทางคมนาคมสู่ประเทศเพื่อนบ้านในการแลกเปลี่ยนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เป็นศูนย์รวมและจุดเริ่มต้นเชื่อมโยงโครงการความร่วมมือประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค ที่ก่อให้เกิดการกลายเป็นสังคมอุตสาหกรรมและการขยายตัวของทุนนิยม ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ทำให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคม แม้การเปลี่ยนแปลงจะก่อให้เกิดผลดีในการสร้างงานขยายโอกาสทางการศึกษาและการประกอบอาชีพ ได้รับความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต รวมถึงสิ่งประดิษฐ์นวัตกรรมใหม่ ๆ เครื่องมืออุปกรณ์ติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยอารยประเทศ ขณะเดียวกันทำให้เกิดผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิต เช่น การลักลอบขนยาเสพติดข้ามแดน ปัญหาด้านแรงงานเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย ปัญหาด้านวัฒนธรรม การใช้สินค้าฟุ่มเฟือยและปัญหาอาชญากรรม รวมถึงปัญหาด้านศีลธรรม จริยธรรม ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและ การบุกรุกทรัพยากรป่าไม้ ปัญหาทรัพยากรน้ำ คุณภาพน้ำและการจัดการน้ำ ปัญหาการใช้ทรัพยากรดินและปัญหาขยะที่มีปริมาณมากกว่าที่กำจัดได้ (Subcommittee on Mukdahan Province's Economics, 2007: p. 234)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมครั้งที่ 8 พ.ศ. 2559 – 2563 ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาแบบมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อมและฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืน ถือเอาการพัฒนาเศรษฐกิจศูนย์กลาง มีผลักดันการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจให้ต่อเนื่องมั่นคง มีการเปลี่ยนโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจให้มีลักษณะหลากหลายในแต่ละด้านเป็นอุตสาหกรรมและทันสมัย การก้าวทันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งภายในประเทศและสากลอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูง สอดคล้องกับจุดพิเศษและความต้องการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของแขวง เน้นย้ำการเติบโตที่มีคุณภาพ สร้างความสามารถในการแข่งขัน เชื่อมโยงกับสากล มีการกระจายรายได้ ลดการเหลื่อมล้ำระหว่างตัวเมืองและชนบท แก้ไขความทุกข์ยากของประชาชนให้ได้มากขึ้น สร้างและ

บูรณะระบอบการปกครองตามแนวทางสร้างรัฐคัมภีร์ด้วยกฎหมายให้เข้มแข็งที่ละก้าว การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงดิน ฟ้า อากาศ การเชื่อมโยงกับภาคพื้นและสากล รักษาเสถียรภาพทางการเมือง ความสงบทางสังคม เพิ่มพูนการงานของชาติและป้องกันความสงบ (กระทรวงแผนการและการลงทุน, 2562: 21)

สภาพปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวพบว่ามีแนวโน้มเสื่อมโทรมมากขึ้นตามลำดับ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสามารถกระทำได้หลายวิธีการ เช่น การอนุรักษ์ทางตรง เป็นการปฏิบัติงานระดับบุคคล องค์กร และระดับประเทศที่สำคัญ คือ การใช้อย่างประหยัด การนำกลับมาใช้ซ้ำอีก การบูรณซ่อมแซม การบำบัดและการฟื้นฟู การใช้สิ่งอื่นทดแทน การเฝ้าระวังดูแลและป้องกัน เป็นวิธีการที่จะไม่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย เช่น การเฝ้าระวังการทิ้งขยะ สิ่งปฏิกูลลงแม่น้ำคูคลอง และการจัดทำแนวป้องกันไฟฟ้า เป็นต้น และการอนุรักษ์ทางอ้อมสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การพัฒนาคุณภาพประชาชน โดยสนับสนุนการศึกษาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องตามหลักวิชา ซึ่งสามารถทำได้ทุกระดับอายุ ทั้งในระบบโรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และนอกระบบโรงเรียนผ่านสื่อสารมวลชนต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการอนุรักษ์ เกิดความรักความหวงแหนและให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง ในส่วนของปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานขององค์การปกครองท้องถิ่นของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระหว่างชั้นเมืองและชั้นแขวงในการจัดการสิ่งแวดล้อม สภาพปัจจุบันปัญหาพบว่ายังไม่ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารงาน ขาดความสอดคล้อง ไม่มีประสิทธิภาพและไม่สามารถตอบสนองความต้องการทางสังคม การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม ไม่มีความต่อเนื่อง ไม่มีความรับผิดชอบและขาดความเชื่อถือการปฏิบัติงาน ขาดการควบคุมดูแล และตรวจสอบได้ของหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ส่วนปัญหาการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ขาดแผนงานในการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ขาดการกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ขาดความคล่องตัวในการจัดทำและบริหารงบประมาณให้กับผู้ปฏิบัติ ขาดงบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรและทรัพยากรต่าง ๆ ขาดการตรวจสอบการปฏิบัติงานแบบเฉพาะเจาะจงโดยคำนึงถึงโปร่งใส ขาดความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ขาดการสนองความคาดหวังด้านการบริการโดยมีการวางตัวเป็นกลาง ไม่มีมนุษยสัมพันธ์และภาพพจน์ที่ดี ขาดความรวดเร็วกระฉับกระเฉงและมีความเท่าเทียมกันและสอดคล้องกับ อลงกรณ์ อรรถแสง (2558: 150-151) ได้กล่าวถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ขาดการสนองความต้องการของบุคลากร ขาดการให้เกียรติและการยอมรับ ยังไม่มีความเต็มใจในการปฏิบัติงานและการแข่งขัน (กระทรวงแผนการและการลงทุน 2562: 3)

จากหลักการและเหตุผล ความเป็นมา ตลอดจนปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ว่ามีปัจจัยใดบ้าง ด้านใดบ้าง แต่ละด้านมีมากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางสำหรับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแขวง และท้องถิ่นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมือง ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผน ส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุง แก้ไขปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พร้อมกันนี้ยังใช้เป็นสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้าในด้านวิชาการหรือการวิจัยครั้งต่อไปได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
3. เพื่อสร้างและพัฒนาตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
4. เพื่อนำตัวแบบมาพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของ
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน
(Mixed Method Research) ซึ่งแบ่งการวิจัยออกเป็น 4 ระยะคือ

ระยะที่ 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของ
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 10 คน ได้แก่ บุคลากรแผนก
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้
ในการเก็บรวบรวม ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้
ในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

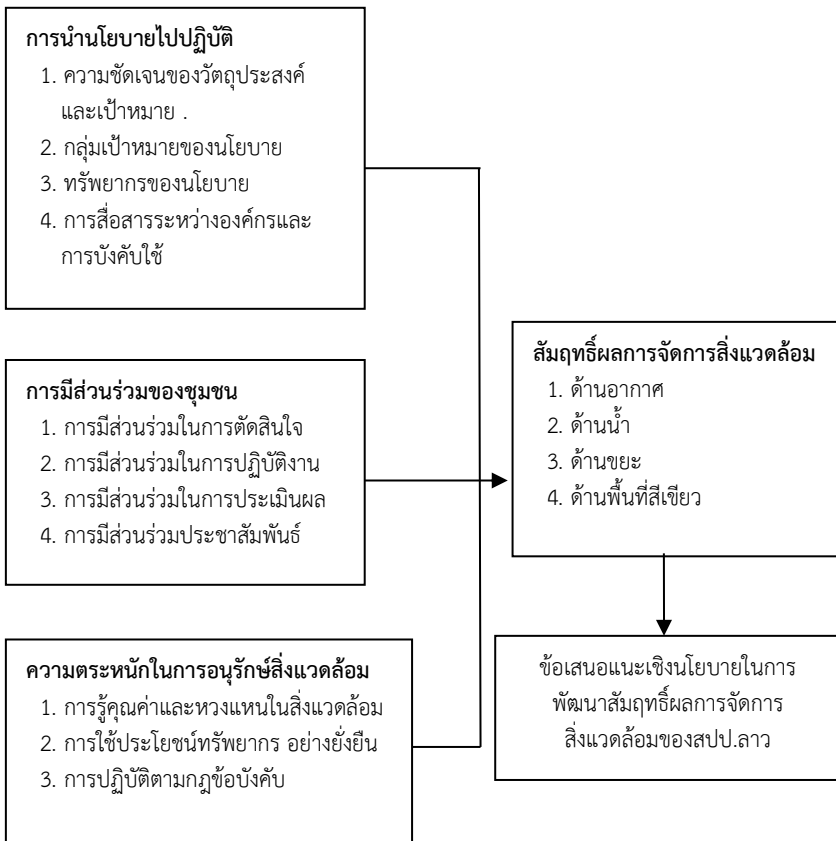
ระยะที่ 2 การศึกษาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 18 แขวง โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง
(Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการ
วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 3 การสร้างและพัฒนาตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการ
สิ่งแวดล้อม ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยการแจกแบบสอบถาม 1)
บุคลากรแผนกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแต่ละแขวงของสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 270 คน 2) ประชาชนในสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 450 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง
(Purposive Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ

ระยะที่ 4 การพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการจัดการ
สิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นการสัมภาษณ์เชิง
ลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อม แล้ว
นำมาสรุปผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ซึ่งแบ่งการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ ซึ่งผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดของการวิจัย จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วมาสังเคราะห์ ประยุกต์ บูรณาการและกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อตอบคำถามการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของ สปป.ลาว พบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านกลุ่มเป้าหมายของนโยบาย รองลงมาคือ ด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ด้านทรัพยากรของนโยบาย และด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับใช้ ความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความตระหนักในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการรู้คุณค่าและวางแผนในสิ่งแวดล้อม รองลงมาคือ ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ และการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. สัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสปป.ลาว พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน คือ ด้านอากาศ มีสัมฤทธิ์ผลในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านน้ำและด้านขยะ มีสัมฤทธิ์ผล อยู่ในระดับปานกลาง

3. การสร้างและพัฒนาตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของ สปป.ลาว พบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ ความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ $R^2_{Adj} = .954$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้ร้อยละ 95.40 ส่วนอีกร้อยละ 4.60 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ

4. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของ สปป.ลาว พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ เช่น 1) การจัดสรรงบประมาณในการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง และ 2) ภาวะผู้นำ

ในการแก้ปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงาน และด้านความตระหนักในการอนุรักษ์ เช่น 1) ส่งเสริมให้ประชาชนได้เห็นคุณค่าต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม และ 2) ควรปรับทัศนคติของประชาชนโดยการให้ความรู้ และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น 1) ความร่วมมือภาคประชาชน ภาครัฐบาลและภาคเอกชน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม 2) การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่และให้ความรู้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมและ 3) การส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ กิจกรรมอย่างแท้จริง

การอภิปรายผล

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสปป.ลาว พบว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชน และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากพรรคและรัฐของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้มียุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมครั้งที่ 8 ยังพบปัญหาการปฏิบัติงานที่ยังไม่ได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบการบริหารงาน ขาดสภาพคล่องด้านงบประมาณ ทำให้ไม่มีประสิทธิภาพและไม่สามารถตอบสนองความต้องการทั้งภาครัฐและประชาชน และการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมขาดความต่อเนื่อง ขาดความรับผิดชอบและความเชื่อถือการปฏิบัติงาน ขาดการกำกับ ดูแลและตรวจสอบและปัญหาการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ขาดแผนงานในการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ขาดการจัดกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ขาดวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือให้กับผู้ปฏิบัติ จึงทำให้ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสปป.ลาว ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเมธา ยุทธนาโยธิน (2550, หน้า 45) ได้กล่าวถึงความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติผู้นำต้องมีความชัดเจนของนโยบาย ลักษณะของหน่วยงาน และคุณสมบัติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติและสอดคล้องกับผลการวิจัยของศุภยัต์เรก ชัยนาม (2555: 98) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม พบว่ากระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อม ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ มีส่วนในการตัดสินใจ 2) มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) มีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์และ 4) มีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลางและสอดคล้องกับผลการวิจัยของรุ่งทิพย์ บำรุงสุข

(2555: 9) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม 2) การมีส่วนร่วมในการนำความรู้ภูมิปัญญามาพัฒนาท้องถิ่น 3) การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขสิ่งแวดล้อม 4) การมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และ 5) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง

2. สัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสปป.ลาว พบว่า โดยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในด้าน คือ ด้านอากาศ มีสัมฤทธิ์ผลในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านน้ำและด้านขยะมีสัมฤทธิ์ผลในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากความสำเร็จของการจัดการสิ่งแวดล้อม หรือระดับของความมากหรือน้อยของการบรรลุเจตนารมณ์วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย ซึ่งประเมินสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมตามตัวชี้วัดอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับผลการวิจัยของซึ่งประเมินสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมตามตัวชี้วัดอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภาวดี อำไพ (2559: 88) ได้ทำการศึกษาเรื่องอิทธิพลของความรู้ต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านกระบวนการให้บริการขณะที่เบญจวรรณ บุญยรัตน์ (2557: 24) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนชายแดนไทย-ลาว พบว่า การกำหนดมาตรการภาครัฐเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้แก่ 1) การให้การศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 2) การสร้างจิตสำนึกแห่งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นการทำให้บุคคล เห็นคุณค่าและตระหนักในสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ รวมทั้งผลกระทบจากการทำกิจกรรมที่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาการสร้างจิตสำนึก โดยให้การศึกษา

3. การสร้างและพัฒนาตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ ความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ $R^2_{Adj} = .954$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้ร้อยละ 95.40 ส่วนอีกร้อยละ 4.60 ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานขาดการวิเคราะห์ความหมายที่ชัดเจนความเฉพาะเจาะจงและความสมเหตุสมผลของนโยบายอย่างถ่องแท้และความพร้อมของบุคลากร องค์กรและการจัดการทั่วไป ตลอดจนการกำหนดรูปแบบของการบริหาร ปัจจัยที่เอื้ออำนวย การจัดระบบข้อมูล ข้อมูลป้อนกลับและการประเมินผลซึ่งมีผลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สอดคล้องกับผลการวิจัยของกัมปนาท พรพรหมวินิจ (2559: 16) ได้ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการนำนโยบายพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยเศรษฐกิจพอเพียง มี 3 ตัวแปร ได้แก่ สิ่งแวดล้อม การสนับสนุนและทรัพยากรธรรมชาติและ 3) ปัจจัยการพัฒนาชุมชน มี 2 ตัวแปร ได้แก่ สถานภาพในชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยปัจจัยทั้ง 3 ดังกล่าว สามารถอธิบายความผันแปรของประสิทธิภาพการนำนโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ร้อยละ 54.20 (Adjusted $R^2 = 0.542$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ เช่น 1) การจัดสรรงบประมาณในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง และ 2) ภาวะผู้นำในการแก้ปัญหการจัดการสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานและด้านความตระหนักในการอนุรักษ์ เช่น 1) ส่งเสริมให้ประชาชนได้เห็นคุณค่าต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม และ 2) ควรปรับทัศนคติของประชาชนโดยการให้ความรู้ และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น 1) ความร่วมมือภาคประชาชน ภาครัฐบาลและภาคเอกชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม 2) การ

ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่และให้ความรู้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม และ 3) การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ กิจกรรมอย่างแท้จริงสอดคล้องกับผลการวิจัยของอารีย์ พลภูเมือง (2559: 12) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาระบบคัดแยกมูลฝอยในชุมชนแบบมีส่วนร่วมเขตเทศบาล ตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ คือ ควรมีการกระตุ้นประชาชนในชุมชนให้ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากขยะมูลฝอย การสร้างระเบียบวินัยในการรับผิดชอบ ทั้งการสร้างและการทิ้งขยะมูลฝอย ควรมีการคัดแยกขยะมูลฝอยทุกครัวเรือนก่อนทิ้งในถัง เพื่อให้เทศบาลนำไปกำจัด โดยเฉพาะขยะมูลฝอยอันตราย และในส่วนของพิศพร ทศนา (2558: 13) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลก พบว่า ข้อเสนอแนะและแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนคือ ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ กิจกรรมอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นตั้งแต่กระบวนการร่วมรับรู้สถานการณ์และสภาพปัญหา ร่วมวางแผนและตัดสินใจร่วมทำกิจกรรมโครงการ และร่วมตรวจสอบและประเมินผล

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงแผนการและการลงทุน. (2562). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมครั้งที่ 8 (2559 – 2563)**. นครหลวงเวียงจันทน์ : กระทรวงแผนการและการลงทุน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.
- กัมปนาท พรพรมวินิจ. (2559). ประสิทธิผลการนำนโยบายพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 36(1): 1-17
- เบญจวรรณ บุณยรัตน์. (2557). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนชายแดนไทย-ลาว**. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การพัฒนากฎหมาย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- พิศิพร ทศนา. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยใน **เขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- เมธา ยุทธนาโยธิน. (2550). การนำนโยบายการกำจัดขยะมูลฝอยไปปฏิบัติ : ศึกษา **เฉพาะกรณีเขตสัมพันธวงศ์**. สารนิพนธ์ปริญญาโทสาขารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุ่งทิพย์ บำรุงสุข. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษา **เขตลุ่มน้ำแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม**. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทสาขาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศุณย์ดิเรก ชัยนาม. (2555). การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน **ในการจัดการสิ่งแวดล้อม: เขตเทศบาลเมืองท่าโขลง จังหวัดปทุมธานี**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภาวดี อำไพ. (2559). อิทธิพลของความรู้ต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะ **ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อลงกรณ์ อรรคแสง. (2558). ปัญหาและอุปสรรค **อำนาจหน้าที่ในการบริหารงานขององค์การปกครองท้องถิ่นของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวระหว่างชั้นเมืองและชั้นแขวงในการจัดการสิ่งแวดล้อม**. มหาสารคาม : วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม .
- อารีย์ พลภูเมือง. (2559). การพัฒนาระบบคัดแยกมูลฝอยในชุมชนแบบมีส่วนร่วม **เขตเทศบาล ตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาสารณสุขศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Translated Thai References

- Akaseang, A . (2015). *Problems and obstacles Authority in the administration of local government. Lao People's Democratic Republic Between city and district stages in environmental management*. Maha Sarakham: College of Politics and Government Mahasarakrm university .
- Aumpai, S. (2016). **The influence of knowledge on the effectiveness of the management of waste in local government Phanna Nikhom district**. Thesis M.P.A. , Sakon Nakhon Rajabhat University.
- Boonyarat, B. (2014). **Factors affecting natural resource conservation and Environment of the Thai-Lao border**. Thesis Ph.D. of Regional Development Strategy program, Chiang Rai Rajabhat University.
- Bunlungsuk, R. (2013). *Factors affecting environmental management: a case study of Mae Klong River Basin, Mueang District, Samut Songkhram Province*. Independent research, MBA, University of Technology Rajamangala Thanyaburi.
- Chainam, S. (2013). **The study of ways to promote community participation in environmental management: Municipality of Tha Muang Pathum Thani Province**. Bangkok: Thammasat University.
- Ministry of plans and investments. (2019). **The Economic and Social Development Plan 8th (2016 - 2020)**. *Vientiane*: Ministry of plans and investments, Lao People's Democratic Republic.
- Pomvinit, K. (2016). **The Effectiveness of community development policy**

based on the sufficiency economy philosophy of the municipality in the eastern region. **Journal of Humanities and Social Sciences Mahasarakham University**, 36 (1): 1-17

Ponphumueng, A. (2016). *Participatory Development of a Solid Waste Segregation Program in the Community of Muang Suong, Roi Et Province*. Thesis: M.P.H., Mahasarakham University.

Tadsana, P. (2015). *The participation of the people in solid waste management in the area of Phitsanulok*. Thesis M.P.A. , Phibun Songkhram Rajabhat University.

Yodthanayotin, M. (2007). *The Solid Waste Policy Implementation: A Case Study Samphanthawong*. Thesis M.P.A., Srinakharinwirot University.